

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ปทุมธานี เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND
 ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
 THE SUPERVISION OF PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL
 SERVICE AREA OFFICE 2

อัศวิน อินตา^{*1} และ รศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

*ผู้รับผิดชอบบทความ : assawin_i@mail.rmutt.ac.th

Assawin Inta^{*1} and Assoc.Prof.Dr.Pimolpun Phetsombat²

¹ Student-Master of Educational Program in Education Administration,
 Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Advisor-Master of Educational Program in Education Administration,
 Rajamangala University of Technology Thanyaburi

*Corresponding author: assawin_i@mail.rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต

Received: 30 January 2022

Revised: 5 March 2022

Accepted: 10 March 2022

Online publication date: 26 June 2022

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 297 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้วิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง / ผู้บริหารสถานศึกษา / การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of transformational leadership of school administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, 2) the level of academic administration of the school administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, and 3) the relationship between transformational leadership and academic administration of educational institution administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in this research consisted of 297 teachers under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2. They were selected by cluster sampling. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the research revealed that 1) transformational leadership of the administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. 2) Academic administration of school administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service

Area Office 2 was at a high level.3) The relationship between transformational leadership and academic administration of school administrators under the supervision of Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 showed a positive correlation with a statistically significant level of .01

Keywords: Transformational Leadership / School Administrator / Academic Administration

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีหลายปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงเกินกว่าที่จะคาดเดา ทั้งภาคเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และการพัฒนาการศึกษาไทย รวมทั้งในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับตัวเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรต่างๆ ซึ่งได้สอดคล้องกับสถานการณ์บ้านเมืองปัจจุบันเป็นอย่างมากนับตั้งแต่ปี 2555 ถึงปัจจุบันประเทศไทยและประเทศต่างๆ ได้เผชิญกับไวรัสที่แพร่กระจายไปทั่วโลก คือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) มีการระบาดในวงกว้าง โดยเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2563 องค์การอนามัยโลก ได้ประเมินสถานการณ์และประกาศให้โรค COVID-19 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) โดยแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากเชื้อ COVID-19 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2563) ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนและแก้ไขตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนเพราะในแต่ละองค์กรภาครัฐ เอกชน ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากต้องอาศัยการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ ทันท่วงทีผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่ดี มีความรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ ช่วงเวลานี้เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศเป็นยุคนิวนอร์มัล ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีปัญญา จิตใจ ร่างกายที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะกล้าเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ที่จะเดินหน้าต่อและพัฒนาองค์กร และพร้อมที่จะพัฒนาผู้ตามไปพร้อม ๆ กัน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะมีพฤติกรรมที่สำคัญอย่างมากต่อการปรับเปลี่ยนขั้นตอนและกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ผู้บริหารจะทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและระบบการบริหาร

เพื่อยืนยันและสร้างค่านิยมและวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ผู้นำนั้นคือ บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่นโดยได้รับการยอมรับ และยกย่องจากบุคคลอื่นเป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจ และให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก หรือสั่งการบังคับบัญชา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) จึงประกอบไปด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตามได้ ผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤติไว้วางใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง 2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) การที่ผู้นำจะประพจน์ในทางที่จะจูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายใน การให้ความหมายและท้าทายในเรื่องงานของผู้ตาม ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม ให้มีชีวิตชีวา มีการแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้น โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) การที่ผู้นำมีการกระตุ้นผู้ตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) ผู้นำจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในฐานะเป็นผู้นำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่า มีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นโค้ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ของผู้ตามแต่ละคนเพื่อการพัฒนาผู้ตาม (Bass and Avolio, 1994) การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาแต่ละแห่ง งานวิชาการเป็นส่วนสำคัญในการบริหารและการบริหารงานวิชาการยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ งานวิชาการนั้นเน้นการทำงานเป็นทีม ในการทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้งานสำเร็จและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน งานวิชาการให้สัมฤทธิ์ผลความสำเร็จของงานและมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ซึ่งผู้บริหารต้องทุ่มเทให้กับการบริหารให้มาก ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553) และในสถานการณ์ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในช่วงยุคโควิด-19 นี้ ผู้บริหารและคณะครูต้องมีความพร้อมต่อการเรียนการสอน โดยมีการฝึกอบรมออนไลน์เสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ การอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติงาน จำนวน 6 หลักสูตร และมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนในช่วงยุคโควิด-19 เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการออกแบบการ

จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการออกแบบแนวทางการวัดผลเก็บคะแนนระหว่างเรียนและการทดสอบปลายปี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 67 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.91 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 64.17 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.44 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.46 จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ใน 4 กลุ่มหลักคือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนของผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของปีการศึกษา 2561 ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2561 เท่ากับ 51.12 ปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 48.27 ปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 57.04 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 เท่ากับ 32.83 ปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 30.63 ปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 26.32 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 เท่ากับ 37.46 ปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 37.06 ปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 36.71 กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2561 เท่ากับ 35.98 ปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 29.69 ปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 32.89 จากภาพรวมด้านผลการประเมินด้านวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก จึงเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563) แต่ปัจจุบันนั้นทราบกันดีว่าทั่วโลกเกิดปรากฏการณ์ที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนและแก้ไขตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนนั้นก็คือ ไวรัสโคโรนา (โควิด-19) โดยเฉพาะสถานศึกษาในทุกแห่งทั่วประเทศไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ น.ส.ตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการ ได้แจ้งในที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงจะปรับการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนท่ามกลางวิกฤติโควิด-19 โดยจะมีการปรับตัวชี้วัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เหลือเฉพาะแต่สิ่งที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้ตามตัวชี้วัดของหลักสูตร ส่วนกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่จำเป็น ในตอนนี้ที่ต้องมีการรวมกลุ่มคนจำนวนมากให้คงไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมลูกเสือและกิจกรรมทัศนศึกษา ซึ่งจะต้องยกเลิกกิจกรรมเหล่านี้ นอกจากนี้ครูยังต้องปรับลด

การให้การบ้านนักเรียนให้น้อยลงด้วย เนื่องจากเด็กมีความเครียดจากการเรียนออนไลน์อยู่แล้ว รวมถึงการเรียนออนไลน์จะต้องมีการยืดหยุ่นเรื่องของเวลาเรียนให้มากขึ้น ซึ่งอาจไม่จำเป็นจะต้องเข้มงวดเวลาเข้าเรียนมากนัก ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องคงเรื่องการสอนเนื้อหาวิชาการลงแต่เน้นการปฏิบัติของเด็กให้มากขึ้น (เดลินิวส์, 2564 : ออนไลน์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 5 รูปแบบ 1) On-site 2) On-air 3) On-demand 4) On-line 5) On-hand และวางแผนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร แต่เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวพื้นที่จังหวัดปทุมธานีนั้น เป็นพื้นที่สีแดงเข้มคือมีความเสี่ยงสูงสุด จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน คือ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ครูและนักเรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากในการบริหารสถานศึกษา ให้ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ยอมรับ ไว้วางใจ ในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ อย่างกะทันหันและเร่งด่วนเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตามตัวชี้วัดที่กำหนดถึงแม้จะจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานก็ตาม

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาเปลี่ยนแปลง เพราะการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสานในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคเช่นนี้ยังไม่เคยเกิดขึ้น ส่งผลให้ตัวชี้วัดหลักสูตรของการเรียนการสอนนั้นปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ผู้บริหารจึงต้องมุ่งมั่นและทุ่มเทในการปฏิบัติงานตามภารกิจ กล้าเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง เด็กไทยต้องมีความรู้มาตรฐานตามตัวชี้วัด ดังนั้นผู้บริหารต้องวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาให้พัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงตามการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และมีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,238 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 297 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	ขนาดประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอธัญบุรี	499	119
อำเภอลำลูกกา	493	119
อำเภอหนองเสือ	246	59
รวม	1,238	297

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การพัฒนาวิสัยทัศน์ 6) การพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) ด้านนิเทศการศึกษา 7) ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่เป็นแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์เฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิด และขอบเขตของการวิจัย

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (content validity) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบพิจารณาข้อคำถาม ซึ่งความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC มีค่าอยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

6. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของปัญหา และหลังจากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Conbach (1984 : 161) ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามออนไลน์ จากการส่งแบบสอบถามออนไลน์ ไปยังกลุ่มงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มงานดังกล่าว แจกเวียนแบบสอบถามออนไลน์ ให้กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา ขอให้ท่านส่งแบบสอบถามกลับ โดยกำหนดวัน เวลาที่จะส่งแบบสอบถามคืน และหากพบว่าโรงเรียนใดยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมา 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูลแยกข้อมูลและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะด้วยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) และค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายของคะแนนดังนี้
 พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560 : 43)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายของคะแนนดังนี้ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560 : 43)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้วยวิธีการวิเคราะห์สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา	n=297			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.24	.49	มาก	2
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.05	.68	มาก	6
3. การกระตุ้นทางปัญญา	4.10	.69	มาก	5
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.18	.53	มาก	3
5. การพัฒนาวิสัยทัศน์	4.11	.63	มาก	4
6. การพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	4.29	.53	มาก	1
รวม	4.16	.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16, S.D.=.53$) สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.29, S.D.=.53$) รองลงมาคือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X}=4.24, S.D.=.49$) และการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.05, S.D.=.68$)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	n=297			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.46	.45	มาก	4
2. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.43	.48	มาก	5
3. ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.48	.45	มาก	3
4. ด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้	4.34	.51	มาก	6
5. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.29	.48	มาก	7
6. ด้านนิเทศการศึกษา	4.49	.48	มาก	2
7. ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.54	.52	มากที่สุด	1
รวม	4.43	.42	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43, S.D.=.42$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.54, S.D.=.52$) รองลงมาคือ ด้านนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.49, S.D.=.48$) ส่วนด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.29, S.D.=.48$)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงาน
 วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตัวแปร	A1	A2	A3	A4	A5	A6	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	SumA	SumB
A 1	1														
A 2	.775**	1													
A 3	.728**	.759**	1												
A 4	.699**	.595**	.785**	1											
A 5	.651**	.627**	.826**	.896**	1										
A 6	.744**	.626**	.819**	.858**	.878**	1									
B1	.598**	.454**	.468**	.402**	.434**	.583**	1								
B2	.624**	.499**	.484**	.484**	.498**	.570**	.821**	1							
B3	.660**	.514**	.605**	.535**	.561**	.689**	.822**	.800**	1						
B4	.636**	.567**	.649**	.607**	.724**	.731**	.733**	.813**	.826**	1					
B5	.615**	.484**	.417**	.531**	.496**	.507**	.637**	.701**	.708**	.695**	1				
B6	.583**	.507**	.409**	.410**	.421**	.533**	.717**	.725**	.741**	.723**	.675**	1			
B7	.465**	.394**	.295**	.235**	.249**	.404**	.795**	.632**	.743**	.526**	.582**	.680**	1		
SumA	.853**	.831**	.929**	.898**	.913**	.915**	.544**	.586**	.662**	.731**	.563**	.531**	.378**	1	
SumB	.685**	.561**	.545**	.524**	.555**	.658**	.905**	.900**	.924**	.872**	.819**	.863**	.815**	.655**	1

จากตารางที่ 4 พบว่าการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับปานกลาง ($r=.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (A4) กับการพัฒนาวิสัยทัศน์ (A5) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ การพัฒนาวิสัยทัศน์ (A5) กับการพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (A6) มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ .87 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (A4) กับด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (B7) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .23 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ภายนอกระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับปานกลาง ($r=.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (A6) กับด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (B4) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .73 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ การพัฒนาวิสัยทัศน์ (A5) กับด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (B4) มีค่าความสัมพันธ์

เท่ากับ .72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (A4) กับด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (B7) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .23 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ภายในระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับสูง ($r=.75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (A4) กับการพัฒนาวิสัยทัศน์ (A5) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ การพัฒนาวิสัยทัศน์ (A5) กับการพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (A6) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .87 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (B4) กับ ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (B7) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .52 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ผู้บริหารจึงอาจมีสภาวะการเป็นผู้นำที่มากขึ้น มีความรู้ความสามารถเฉลี่ยวดลาดรอบด้าน รู้เท่าทันเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมากขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ วิเคราะห์สภาพภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนา สามารถให้คำปรึกษาแนะนำหาแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงวิธีการทำงานให้กำลังใจสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก มีเทคนิคหรือกระบวนการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจต่อการทำงาน นำความรู้ความสามารถมาพัฒนาองค์กรให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา พงษ์พิพิธ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วันชื่น ทองอยู่ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้อย่างมีกระบวนการเต็มศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ในรูปแบบผสมผสานทั้ง On-air On-demand On-line On-hand เช่น การใช้ช่องทีวีดิจิทัล การเรียนรู้ผ่านโปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ ใบงานหรือใบกิจกรรมต่าง ฯลฯ และวางแผนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร มีการประเมินภายในเพื่อยกระดับการศึกษาให้ดีขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ มีการประชุมร่วมกันวางแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศ มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการสอนให้ตรงกับตัวชี้วัดของโรงเรียนโดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ พินทุสมิต (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีมีระดับการบริหารงานวิชาการเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ศศิวิมล พัฒนาวัดน์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ทำให้ผู้บริหารมีสภาวะการเป็นผู้นำที่มากขึ้น ปรับตัวให้มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม แสวงหาความรู้ ความทันสมัยอย่างต่อเนื่องนำข้อเด่น หรือข้อด้อยมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของตนเอง มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาบุคลากร สร้างเจตคติใหม่ในการใช้เทคโนโลยีในการใช้เทคโนโลยีให้แก่ครูเพื่อนำความรู้ที่มีมาพัฒนาองค์กรให้เกิดผลสำเร็จ ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในการทำงาน มีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน ประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานบุคคลในองค์กรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สามารถสร้างศรัทธาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ได้มีความรู้ ความสามารถไปพัฒนาผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับตัวชี้วัดของโรงเรียนโดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการวิเคราะห์ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ชุมชนโดยมีผู้บริหารคอยให้คำปรึกษา แนะนำในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ภัชรพร เจริญ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับนัยนา ยะตา (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ การพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่องกับด้านวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สภาพภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของสถานศึกษา ควรสนับสนุนการประยุกต์ใช้โปรแกรมออนไลน์ที่

ให้บริการโดยทั่วไป อาทิ Zoom Google Meet Microsoft Team ในกรณีใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การเรียนการสอนผ่านช่อง DLTV โปรแกรมออนไลน์ (Zoom, Google Meet, Microsoft Team) ใบบงาน การจัดการเรียนการสอนผ่านการสอนสด (LIVE) เป็นต้น โดยการกระชับหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้วัดผลให้มีมาตรฐานตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนั้น ควรศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่อื่น ๆ ให้กว้างขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและเสนอแนะเพื่อให้ความแข็งแกร่งทางวิชาการมากยิ่งขึ้น
2. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการพัฒนานตและบุคลากรอย่างต่อเนื่องและด้านพัฒนาและใช้สื่อกเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จึงควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เดลินิวส์. (2564). "ตรีนุช" ปรับตัวชีวิตเรียนออนไลน์ลดการบ้านนักเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com/89193>
- นัยนา ยะตา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรหมมน พินทุสมิต. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- ภัทรพร เจริญ. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วันชื่น ทองอยู่. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน กับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิวิมล พัฒนาวัฒน์. (2562). **สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่**. กรุงเทพมหานคร : เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) ปีการศึกษา 2563**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.ccs1.go.th/gis/eoffice/57000001tbl_datainformation/20200703174943_JQaUHUY..pdf
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ptt2.go.th/>
- อัจฉรา พงษ์พิพิธ. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Bass, B. M., และ Avolio, B. J. (1994). **Improving organizational effectiveness through transformational leadership**. London: sage.

Conbach, L. J. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York: McGraw Hill.

Krejcie, R. V., and Morgan D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research**

Activities. **Educational and Psychological Measurement.** [Online]. From https://home.kku.ac.th/sompong/guest_speaker/KrejcieandMorgan_article.pdf